

Droger

Droger.....	2
Dora.....	2
Dick.....	3
Donald.....	4
Daisy.....	5
Hjärnan och kroppen reagerar.....	5
Mera om alkohol.....	7

Droger

Droger kallas ämnen som påverkar hjärnan och som man kan bli beroende av.

Många av de här ämnena finns i växter och har länge använts som bedövningsmedel inom sjukvården.

När friska personer använder mediciner för att bli berusade kallas det missbruk.

Två droger är lagliga i vårt land och får användas av vuxna. Vilka? *Tobak, alkohol.*

Tyvärr har många blivit beroende och kan inte sluta använda dem fast de vill.

Många olagliga droger finns också.

Då och då blir det populärt att andas in ämnen i gasform för att bli berusad.

Det finns ingen lag som förbjuder det eftersom ämnena inte säljs som droger utan t ex som lösningsmedel.

Här får du träffa fyra personer som har använt varsin drog.

Dora

Bild från wikimedia.org

Bild från www.flickr.com

Diskutera, använd t ex webbsidan [Drugsmart](#) för att svara på frågorna.

1. Vilken drog har Dora just använt? *Tobak*
2. Hur påverkar det henne ännu i morgon? *Hon luktar, kläderna och håret luktar.*
3. Du träffar Dora igen om ett år. Hur tror du att du kommer att märka om hon har fortsatt att använda drogen regelbundet? *Hon kan redan vara beroende. Hon har antagligen tobak med sig. Han kanske bjuder dig. En hel del av hennes pengar går till tobak.*
4. Om 10 år träffas ni igen. Dora börjar få problem med hälsan. Vilka organ är det störst risk att drogen skadar?
Lungorna (syreupptagningen, konditionen)
5. Det beroendeframkallande giftet *nikotin* användes förr som insektgift.

Dick

Diskutera, använd t ex
webbsidan [Drugsmart](#) för att
svara på frågorna.

1. Vilken drog har Dick just använt? *Alkohol*
2. Hur påverkar det honom ännu i morgon? *Beroende på hur mycket han har druckit kan han må illa, ha huvudvärk.*
3. Du träffar Dick igen om ett år. Hur tror du att du kommer att märka om han har fortsatt att använda drogen regelbundet? *Det märks att alkohol har blivit viktigt för honom. Han talar om när, var, vad och med vem han har druckit eller ska dricka. Han föreslår att du också ska dricka. Han lägger en hel del pengar på alkohol.*
4. Om 10 år träffas ni igen. Dick börjar få problem med hälsan. Vilka organ är det störst risk att drogen skadar? *Hjärta, lever, hjärna.*
5. Det verksamma ämnet heter *etanol (en alkohol)*

Donald

Bild från
[wikimedia.org/wiki/commons](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cannabis_sativa.jpg)

Diskutera, använd t ex
webbsidan [Drugsmart](https://www.drugsmart.se/) för att
svara på frågorna.

1. Öppna påsen. Vilken drog har Donald just använt? *Hasch (cannabis).*
2. Hur påverkar det honom ännu i morgon? *Opålitligt minne och verklighetsuppfattning.*
3. Du träffar Donald igen om ett år. Hur tror du att du kommer att märka om han har fortsatt att använda drogen regelbundet? *Svårt att tänka, koncentrera sig och lära sig, psykiska problem. Han behöver pengar och kontakter för att skaffa hasch, som är en olaglig drog.*
4. Om 10 år träffas ni igen. Donald börjar få problem med hälsan. Vilka organ är det störst risk att drogen skadar? *Hjärnan (dåligt närminne, bristande logik, psykiska sjukdomar, störningar i hormonproduktion och utveckling) lungor.*
5. Det verksamma ämnet i drogen är tetrahydrocannabinol. Det förkortas *THC*.

Daisy

Diskutera, använd t ex webbsidan [Drugsmart](#) för att svara på frågorna.

Daisy har gått härifrån, men lämnat sina tillbehör efter sig.

1. Vad kallas hennes missbruk? *Sniffning.*
2. Vilka ämnen tror du hon har använt? *Lösningsmedel, tändargas.*
3. När du träffar henne kan du inte känna på lukten vilken drog hon har tagit. Hur kan det märkas? *Hon är okoncentrerad, har obalanserat humör och en del lösningsmedel luktar nog.*
4. Det är risk att Daisy blir svårt sjuk eller dör hastigt om hon fortsätter med missbruket.

Vilka skador kan hon råka ut för? *Hjärnskador.*

5. Många ämnen används för det här missbruket. En del är sådana som avdunstar lätt och andra är i gasform i rumstemperatur. De flesta är lätta att få tag på och har ingen åldersbegränsning. Varför kan det göra det här missbruket farligt? *Barn kan få tag i dem hemma. Varken priset eller lagen hindrar någon att köpa dem. Man vet inte hur mycket man får i sig. En person som blivit medvetlös fortsätter att andas in giftet. Därför är risken stor att få en dödlig dos.*

Hjärnan och kroppen reagerar

Ingen använder droger för att skada sin kropp. Ämnen som påverkar hjärnan kan få en människa att känna sig glad, avslappnad, säker. De som använder droger vill framkalla de här känslorna.

Tidigare kände man inte till drogernas skadeverkningar. Det fanns ingen åldersgräns för att använda t ex tobak. Många började röka eller tugga snus redan som barn. När de blev äldre var det redan

beroende och klarade inte att sluta.

Du har säkert märkt hur berusade personer uppför sig: De kan vara livade och lättroade eller slöa och likgiltiga.

Varför reagerar kroppen så här på droger?

Kroppen känner igen drogen som ett skadligt ämne och försöker göra sig av med den och skydda sig.

Läs om de tre stegen på den här webbsidan och svara sedan.

http://www.isaynodrugs.org/index.php?option=com_content&view=article&id=65&Itemid=59

Steg 1: Kroppen försöker först göra sig av med det giftiga ämnet genom ökad aktivitet för att förbränna det snabbt och få ut det med svett, urin och avföring.

Personen som tagit drogen känner sig pigg, blir aktiv och pratsam, skrattar lätt, svettas och behöver ofta gå på toaletten.

Steg 2: I första steget använde kroppen mycket energi. Nu måste den spara på krafterna och satsa alla resurser på att oskadliggöra giftet i levern för att överleva.

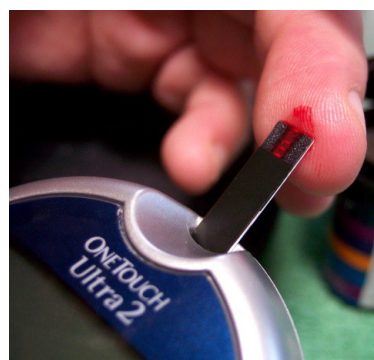
Personen som tagit drogen blir slö, sentimental, får dålig balans och sluddrar när han talar.

Steg 3: Kroppens sista försök att överleva är att hindra drogintag. Personen somnar eller blir medvetlös och kan inte längre tillföra kroppen mera gift..

Personen kan kräkas för att matsmältningen inte ska ta energi.

Alla normala funktioner går på sparlåga och energin används i stället för att bryta ner giftet.

Om giftet är för starkt eller dosen för hög, så att kroppen inte lyckas bryta ner det, dör personen.

Ett blodprov visar om man har någon drog i kroppen.

Droger kallas ämnen som påverkar hjärnan och som man kan bli beroende av.

Kroppen känner igen ämnena som gift och försöker göra sig av med dem.

Mera om alkohol

Det finns flera olika sorters alkohol. Den som finns i alkoholdrycker är **etanol**.

Etanol används också som bränsle för bilar.

Alkohol dödar bakterier och kan därför användas som konserveringsmedel.

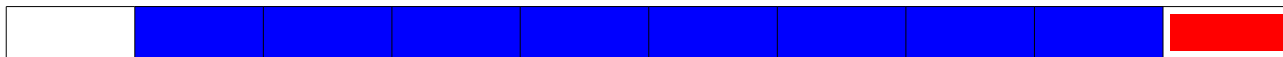
När man brygger vin låter man bären jäsa. Jästsvamp bryter ner socker till etanol och koldioxid.

Alkoholen gör vinet hållbart. I varma länder där t ex mjölk surnar fort har vin blandat med vatten länge varit en vanlig måltidsdryck.

Etanol kokar redan vid 78,3 °C.

Om man vill ta upp andra än fy/ke-aspekter finns lite diskussionsunderlag här.

Det finns mycket statistik om alkoholbruket i vårt samhälle. Med risk för att förenklingen missar de finare nyanserna kan man sammanfatta något av statistiken så här.

Av 100 vuxna använder 90 alkohol.

80 av 100 använder alkohol utan att få problem.

10 av 100 riskerar att få alkoholproblem, beroende eller kroppsliga skador pga alkohol.

Av de 10 som riskerar att på problem har hittills 4 varit kvinnor och 6 män.

Antalet kvinnor som riskerar att få alkoholproblem ökar, men männen verkar inte bli färre.

I Finland är dubbelt så många män som kvinnor alkoholister.

Vem som helst blir beroende av alkohol om han använder tillräckligt mycket.

Vad som är "mycket" är olika för olika personer.

Unga personer utvecklar beroende snabbare än äldre.

10 av 100 vuxna använder inte alkohol. Av vilka orsaker låter de bli? (smaken, effekten, priset, övertygelse?)

Alkoholbruk i Finland <http://www.paihdelinkki.fi/informationssnuttar/111-alkoholbruket-i-finland>

Alkoholstatistik om Norden

http://www.thl.fi/sv_SE/web/sv/statistik/amne/alkohol_droger_och_beroende/alkohol/nordisk_alkoholstatistik

Det finns filmer om alkoholberoende och droger på Vetamix t ex http://vetamix.net/video/x-tra-special-alkoholberoende_4134

Människor i andra länder dricker också. Fundera över skillnaden i inställningen till alkohol i vårt land och i andra kulturer.

- I vår kultur är det vanligt att allt drickande associeras med att bli berusad.*
- Vi fnittrar åt drickande. Vi skojar om fylla. Det gör redan små barn.*
- Ordet 'fest' betyder för många bara att dricka alkohol. För att ha fest behöver man inte vara finkläd, inte städa eller dekorera, inte ordna något program, bara skaffa alkohol.*
- Det finns också många som helt tar avstånd från alkohol.*
- Har du träffat någon som är neutral när det gäller alkohol? Någon som kan dricka men inte*

skämtar om det eller uppmanar andra att dricka.

- *I många andra länder är det vanligt att dricka vin till maten, att bjuda på en drink när det kommer gäster. Men om någon blir berusad anses det som ett misslyckande och inget man skojar om.*